

MUONION KUNTA

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 1.1. – 30.9.2020

KÄYTTÖTALOUS

Käyttötalouden toimintakate on toteutunut syyskuun loppuun mennessä 75,2 %, eli lähes talousarvion mukaisesti (tasaisen toteutuman mukainen prosentti 30.9. olisi 75 %). Toimintakate on 2,3 % (noin 300 000 euroa) heikompi edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Käyttötalouden toimintatuotot (sisältää sisäiset erät) ovat yhteensä 2,469 milj. euroa, kun ne edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana olivat 2,177 milj. euroa, kasvua edelliseen tilikauteen 13,4 %. Suurin yksittäinen kasvu on myyntituotot valtiolta (rintamaveteraanien tehostetun ja tilapäisen palveluasumisen korvaus 127 000 e). Talousarvioon verrattuna toimintatuotot ovat toteutuneet 69,1 %. Tuet ja avustukset ovat toteutuneet 92,7 %, mutta myyntituotot vain 61,8 %.

Toimintakulut (sisältää sisäiset erät) ovat toteutuneet 74,1 %, noin 190 000 euroa alle tasaisen talousarviototeuman. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintakuluja on noin 600 000 euroa (+3,9 %) enemmän. Henkilöstömenot ovat kasvaneet 335 000 euroa. Kasvua on eniten vanhustyö/kotipalvelussa ja sosiaalityössä. Talousarvioon verrattuna henkilöstömenot ovat toteutuneet 76,3 %.

Palveluiden ostoissa eniten nousua on asiakaspalveluiden ostoissa kuntayhtymiltä, 245 000 e. Muut toimintakulut ovat kasvaneet kiinteistöleasing menoista johtuen 135 000 e.

Henkilöstömenot ovat kasvaneet 5,5 %, palveluiden ostot 1,1 %, aineet ja tarvikkeet 1 % ja muut toimintakulut 31 %.

Käyttötalouden toimintakatteiden ylitykset:

Talousarvion toteutuminen kolmannen vuosikvartaalin jälkeen tasaisen toteutuman mukaan tulisi olla noin 75 prosenttia. Sitovan tehtävätason ylityksiä on seuraavasti:

Yleishallinto 75,7 %

- tulot tot. 42 %, menot tot. 70,5 %.

Tuloista puuttuu mm. työterveyshuollon Kela-korvaus. Menoissa suoritettu koko vuoden hankeosuuksia, mm. Aurora Snowbox, Euhankeraha osuudet ja kunnan jäsenmaksut keskusjärjestöille.

Lomatoiminta 2 057,5 %

- tulot toteutumatta (laskutus Ylitornion kunnalta kerran vuodessa)

Sosiaalityö 88,1 %

- arvioitu lisämäärärahan tarve 45 000 euroa. Ylitystä lasten ja nuorten laitos/perhehoidossa, lasten ja nuorten avohuollossa sekä työmarkkinatuen kuntaosuudessa.

Vanhustyö, kotipalvelu 85,6 %

- arvioitu lisämäärärahan tarve 330 000 euroa (ylitykset: Marjapaikka 155 000 e, Ojusniitty 110 000 e, koronan vuoksi perustettu hoivaosasto 110 000 e sekä kotipalvelu 45 000 e)
- ylitykset kohdistuvat palkkoihin, ict-kuluihin sekä lääkkeisiin ja hoitotarvikkeisiin

Terveystoimi 79,1 %

- arvioitu lisämäärärahan tarve 450 000 euroa. Perusterveydenhuolto alittunee 280 000 e ja erikoissairaanhoidon ylittynee 730 000 e.

Kulttuuritoimi 92,1 %

- henkilöstökulut toteutuneet 100 %, kirjastonjohtajan sijaisen palkkaa vyörytetty sijaisuuden päätyttyä 1.5.2020 virheellisesti kulttuuritoimeen. Korjauksen jälkeen määrärahat riittävät.

Kirjastotoimi 75,4 %

- kirjastoauton kuntalaskutukset loppuvuodelta tekemättä, toteuma tasaantuu vuoden loppuun mennessä

Alueiden käyttö 82,5 %

- Master Plan hankkeen viimeinen rahoituspäätös tulematta sekä yksityistieavustukset maksettu. Toteuma tasaantuu vuoden loppuun mennessä.

Ruokapalvelut -83,5 %

- tulojen tot 63 %. korona epidemiasta johtuen tulojen arvioidaan jäävän noin 100 000 euroa pienemmäksi kuin talousarviossa.

Valtuusto ei ole myöntänyt lisämäärärahoja käyttötalouteen talousarviovuoden aikana. Sosiaalitoimen lisämääräraha tarpeita sosiaalityöhön, vanhustyö/kotipalveluun ja terveystoimeen pyritään kattamaan muista sosiaalitoimen tehtävätason määrärahoista noin 75 000 euroa.

INVESTOINNIT

Talousarvion investoinnin nettobudjetti on 2 778 000 euroa.

30.9.2020 investointien netto toteutuma on 174 303 euroa (6,3 %).

Talousarvio sisältää mm. 1,7 milj.euron määräraharavaruksen uuden palveluyksikön rakentamiseen sekä 310 000 euroa vedenottamon rakentamiseen. Investoinneista tulee toteutumaan noin 36 % eli 1,0 milj.euroa. Toteutumatta jäävät asuinrakennuksista Nelkan yläpohjan lisälämmöneristys (11.000 e), muusta talonrakennuksesta Kaarnikan kierrätyspisteen rakentaminen (50.000 e), päiväkodin ja esikoulun tarveselitys (50.000 e), päiväkotin ilmanvaihdon suunnittelu ja toteutus (20.000 e), B-talon ulkoverhouksen korjaus (60.000 e), Kielan tarvittavat pienet parannukset (20.000 e) ja liikunta-alueista urheilukentän saneerauksen suunnittelu (20.000 e).

OSATEHTÄVÄ	TA €	TOT €
Aineettomat hyödykkeet	75.000	13.402,30
Atk-ohjelmistohankintoja, Kanta ohjelmisto hankinta toteutuu vain osin.		
Irtain omaisuus		
Tekninen lautakunta	20.000	12.229,28
Asuinrakennukset	11.000	+27.702
Rivitalon rakennuspiirustuksien myynti Rakennusliike Pesoselle.		
Muu talonrakennus	2.116.000	102.219
Palveluasumisyksikön investointivaraus 1,7 milj.euroa, toteutuma syyskuun lopussa on 14.755 euroa ja arvioitu toteutuma vuoden loppuun mennessä noin 45 % eli 760.000 euroa.		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20.000	0
Liikenneväylät	61.000	4.532
Kaavateiden rakentaminen, toteutuu arviolta noin 40.000		
Liikunta-alueet	20.000	+1.610,23
Yleiset alueet	50.000	45.995,18
Ulkoilureittien suunnittelu, toteutuu hankkeena.		
Vesilaitos ja viemärlaitos	330.000	25.397,23
Vedenottamon lupakäsittely Avissa, hanke ei todennäköisesti toteudu vuonna 2020.		
Kaavoitus	75.000	0
Vuoden loppuun mennessä toteutuu arviolta noin 50 %.		

TUOSLASKELMA

Verotulot:

Verotulot ovat toteutuneet 75,5 % eli noin 48 000 euroa talousarviota paremmin ja noin 500 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Kasvusta kunnallisveron osuus on 130 000, kiinteistöveron 160 000 ja yhteisöveron 215 000 euroa. Vertailussa edelliseen vuoteen on huomattava, että kiinteistöverojen tilityksessä siirryttiin vuoden 2020 verotuksessa ns. joustavaan valmistumiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että 30.9. kiinteistöveroja on tilitetty noin 160 000 euroa aiemmin kuin vuonna 2019. Toisaalta verohallinnon 28.10. julkaiseman tiedotteen mukaan kiinteistöverojen kertymä jää kiinteistöverouudistuksesta ja kiinteistöverotuksen uudesta tietojärjestelmästä johtuen vuonna 2020 noin 10 % ennustettua alemmaksi. Puuttuva osuus kertymästä tilitetään vuonna 2021. Yhteisöveron jako-osuutta on muutettu korona epidemian johdosta siten, että kuntien osuutta verosta on korotettu 10 %-yksikköä. Korotettua jako-osuutta jatketaan myös ensi vuodelle.

Valtionosuudet:

Valtionosuudet ovat toteutuneet 77,9 % eli noin 280 000 euroa talousarviota paremmin ja 625 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Covid-19:n johdosta kuntien valtionosuuksia on tarkistettu kuntien lisääntyneiden korona kustannusten johdosta. Tarkempi erittely verotulojen ja valtionosuuksien toteutumasta on esitetty seuraavassa taulukossa.

Verotulot (1000 €)	30.9.2020 €	30.9.2019 €	Muutos €	Muutos- %	TA 2020 €	Tot-%	Poikkeama €
Kunnan tulovero	5 489	5 359	130	2,4	7 450	73,7	-1 961
Osuus yhteisöveron tuotosta	854	640	214	33,4	800	106,7	+54
Kiinteistövero	643	484	160	32,6	1 000	64,3	-357
Yhteensä (1000 €)	6 985	6 483	502	7,7	9 250	75,5	-2 265
Valtionosuudet (1000 €)	7 436	6 811	625	9,2	9 544	77,9	-2 108

Vuosikate on syyskuun lopussa 998 019 euroa ja on noin 830 000 euroa parempi kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Poistoja ei ole kirjattu, mutta laskennallisten poistojen määrä syyskuun lopussa on noin 675 000 euroa.

RAHOITUSLASKELMA

Talousarviossa on varaus 1,5 milj.euron lainan nostoon, mutta pitkäaikaista talousarviolainaa ei ole talousarviovuoden aikana nostettu investointien matalan toteutumisasteen johdosta. Maksuvalmiutta on hoidettu Kuntarahoituksen kuntatodistuksella. Syyskuun lopussa lyhytaikaista Kuntatodistusta on 3 milj.euroa, saman verran kuin sitä oli tilinpäätöksessä. Vanhoja pitkäaikaisia talousarviolainoja on lyhennetty lyhennyssuunnitelman mukaisesti 832 500 euroa.

Valtuusto myönsi 22.6.2020 §28 antolainan Ylimuonion kylätoimikunnan hankkeeseen (3 300 e).

Edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna lyhytaikaiset saamiset ovat pienentyneet 337 000 euroa ja ostovelat ovat pienentyneet 531 500 euroa. Rahavarat ovat syyskuun lopussa noin 23 000 euroa pienemmät kuin vuoden vaihteessa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Lautakuntien toimialojen vastaavat täydentävät toiminnallisten tavoitteiden taulukoita kalenterivuoden aikana. Lopulliset tavoitteiden toteutumiset esitetään tilinpäätöksen yhteydessä.

ENNUSTE LOPPUVUODEKSI

Yhdeksän kuukauden jälkeen käyttötalouden toimintakate on lähes talousarvion mukainen.

Korona on lisännyt menoja erityisesti sosiaalitoimessa vanhustyö /kotipalvelussa. Ruokapalveluiden tulokertymä jää koronasta johtuen odotettua pienemmäksi. Erikoissairaanhoidon menot ovat kasvaneet merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna.

Vastaavasti perusopetuksessa, varhaiskasvatuksessa ja aikuiskoulutuksessa palveluiden ostot ovat koronasta aiheutuneesta toiminnan muutoksesta pienemmät kuin talousarviossa on varauduttu.

Tehtäväkohtaisia ylitysanomuksia on siten tulossa valtuuston käsiteltäväksi sosiaalitoimen osalta, toisaalta mm. perusopetuksen budjettia voidaan tarkistaa noin 130 000 ja varhaiskasvatuksen 75 000 euroa pienemmäksi kevään etätyöjakson tuomien säästöjen vuoksi.

Vammaispalveluiden määrärahaa voidaan pienentää noin 65 000 euroa ennakoitua pienempien asiakaspalvelumaksujen johdosta.

Koronasta aiheutuvista lisäkustannuksista johtuen valtio on tarkastanut kuntien valtionosuuksia. Kunnille on maksettu veroperustemuutoksista johtuen verotulomenetyksen kompensatiota, verotulojen maksujen lykkäyksestä johtuvaa kompensatiota (joka peritään vuonna 2021 takaisin) sekä valtionosuuden ja yhteisöveron lisäystä. Peruspalveluiden valtionosuuksia saadaan noin 475 000 euroa enemmän kuin talousarviossa on.

Verotuksen valmistuttua vuodelta 2019 kunnalle tilitetään marraskuussa verovuoden 2019 tilitetyn määrän oikaisua lähes 400 000 euroa. Vuoden 2019 verokortti uudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton hankaluuksista johtuen vuonna 2019 saamatta jääneet kunnallisverotulot on saatu korjattua ja tilitettyä kunnille, korjaukset lisäävät vuoden 2020 verotuloja. Veronpalautusten vähennykset ja jäännösverot on tilitetty jo heinäkuusta lähtien (Muonion kunnalta vähennettiin reilu 300 000 euroa). Koronan johdosta kuntien kunnallisveron jako-osuutta korotettiin 61,79 5:sta 62,27 %:iin. Jako-osuuden muutos ja tilitysten oikaisut kasvattavat Muonion verotuloja noin 170 000 euroa. Kunnille maksettavaa yhteisöveron jako-osuutta korotettiin koronasta johtuen 10 %, korotus jatkuu myös vuodelle 2021. Verotuloja maksetaan kokonaisuutena arviolta noin 500 000 euroa enemmän kuin talousarviota tehdessä arvioitiin. Verotulojen arviointi on ollut edellä mainituista seikoista johtuen erityisen haastavaa vuodesta 2019 lähtien.

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä kunnalla oli katettavaa alijäämää 922 348 euroa ja vuoden 2020 talousarvio vahvistettiin 51 469 ylijäämäiseksi. Alijäämää pienentävänä eränä otetaan huomioon taseessa oleva poistoero ja varaukset. Lopullinen katettavaa alijäämää on sen jälkeen 406 000 euroa.

Edellä esitetyistä seikoista johtuen talousarviovuoden toteuma tulee toteutumaan hieman parempana kuin mitä talousarviota tehdessä ennakoitiin. Tilikauden tuloksen voidaan arvioida toteutuvan noin 200 000 – 300 000 euroa ennustetta parempana. Epävarmuutta parempaan tulokseen tuo toimintakulujen painottuminen perinteisesti vuoden viimeiselle vuosineljännekselle.

Syyskuun lopussa kunnalla oli pitkäaikaista lainaa 4,073 milj.euroa ja lyhytaikaista kuntatodistusta 3,0 milj.euroa, kokonaislainakanta oli 7,073 milj.euroa. Lainakanta on pienentynyt tilinpäätöshetkestä 832 000 euroa. Vuoden loppuun mennessä arvioitu lainamäärä on noin 6,9 milj.euroa.

6.11.2020 Merja Hietala, taloussihteeri